

**Vlada Republike Srbije
Ministarstvo finansija
Kneza Miloša 20
11000 Beograd**

-Radna grupa za izradu Nacrta Zakona o javnim nabavkama

PREDMET: Sugestije u vezi izrade Nacrta Zakona o javnim nabavkama

Poštovani,

Imajući u vidu da je u toku izrada nacrta novog Zakona o javnim nabavkama, Savez samostalnih sindikata Srbije je stao na stanovište, da Vam uputi sledeće

**SUGESTIJE
U VEZI IZRADE NACRTA ZAKONA O JAVNIM NABAVKAMA**

I Sugestija

U članu 44. st. 2. važećeg Zakona, posle tačke 7, dodati tačku 8, koja glasi:

„zaposlenima isplaćuje primanja, u skladu sa zakonom i kolektivnim ugovorom na snazi.“

Obrazloženje

Unošenje ovih odredaba za svoj osnov, pre svega, ima, u Konvenciji Međunarodne organizacije rada br. 94 o radnim klauzulama u javnim nabavkama, koja ima za cilj da troškovi rada ne budu element konkurentnosti ponuđača u procesu javnih nabavki. Sa druge strane, cilj Konvencije jeste da postupak javnih nabavki ne vrši pritisak na zaposlene u pogledu zarade, odnosno da zaposleni uživaju primanja i uslove rada koji nisu nepovoljniji od uslova rada u određenoj oblasti a što je regulisano kolektivnim ugovorom, ili nacionalnim propisima.

Pomenuta konvencija nije ratifikovana, što znači da shodno odredbama Ustava Republike Srbije, nije formalni izvor prava. Međutim, treba prihvatiti stanovište, da se primena međunarodnih radnih standarda zbog svog opštedruštvenog i socijalnog značaja mogu svrstati u opšteprihvaćena načela međunarodnog prava i, shodno tome, biti izvor prava u našem pravnom sistemu. Pored toga, primena ovih standarda, čak i neratifikovanih, odnosno neobavezujućih, sa druge strane, pokazuje razvijenost i zrelost jedne države i jednog pravnog sistema.

Međutim, pored ovih, postoje i praktični razlozi primene ovih međunarodnih standarda u našem zakonodavstvu, koji se nužno ne vezuju za obaveznost primene ovih standarda. Naime, jedno od osnovnih principa međunarodnih radnih standarda jeste izbegavanje tkz. socijalnog dampinga, odnosno nelojalne konkurencije poslodavca, a na teret umanjivanja prava iz radnog odnosa i uslova rada. Upravo to je i cilj pomenute konvencije, a pitanje nelojalne konkurencije jeste od krucijalnog značaja i u našoj zemlji, i što se predloženim izmenama pokušava i ostvariti.

Naime, predloženim izmenama Zakona o javnim nabavkama učvršćuje se primena zakonskih odredaba, i onemogućava se nelojalna konkurencija među ponuđačima, a imajući u vidu da se sredstva koja se koriste za nabavku dobara i usluga putem javnih nabavki, zapravo, sredstva iz budžeta, koja, shodno tome, ne mogu biti korišćena za podsticanje nepoštovanja zakonskih odredbi iz oblasti rada, a što može biti ključni elemenat koji će ponudu nekog od ponuđača učiniti konkurentijom u odnosu druge ponuđače.

Fakultativna mogućnost naručioca da u konkursnoj dokumentaciji navede ovlašćeni organ koji će davati potrebna obaveštenja u pogledu obaveza koje treba ispuniti da bi se zadovoljili zahtevi iz važećih propisa o zaštiti na radu, zapošljavanju i uslovima rada **ne pruža** mogućnost ostvarenja navedenih ciljeva.

Isto tako, niti član 57. predloga Zakona o javnim nabavkama, ne omogućava sprečavanje nelojalne konkurencije, kada je obavezna provera poštovanja ovih propisa u slučaju neuobičajno niske cene. Naime, u praksi je moguće da cena jednog ponuđača, ne mora biti neuobičajno niska, već konkurentnija u odnosu na druge ponuđače, a da upravo njena konkurentnost bude zasnovana na nepoštovanju propisa iz oblasti rada.

Na kraju, treba dodati da se predloženim sugestijama u praksi se ne stvaraju dodatni troškovi za poslodavca-ponuđača.

II Sugestija

U članu 44. st. 2. vžećeg Zakona, posle tačke 8, dodati tačku 9, koja glasi:

„zapoposlenima obezbeđuje bezbednost i zdravlje na radu, u skladu sa zakonom i kolektivnim ugovorom na snazi“

Obrazloženje

Obrazloženje uz ovaj amandman identičan je obrazloženju uz I sugestiju, pri čemu treba dodati da je prema članu 9. Zakona o zdravlju i bezbednosti na radu, poslodavac dužan da obezbedi zaposlenom rad na radnom mestu i u radnoj okolini u kojima su sprovedene mere bezbednosti i zdravlja na radu.

III Sugestija

U članu 44. st. 2. važećeg Zakona, posle tačke 9, dodati tačku 10, koja glasi:

„zaposlene prijavio na obavezno socijalno osiguranje“

Obrazloženje

Prema članu 35. Zakona o radu („Sl. glasnik RS“ br. 24/05 i 61/05), poslodavac je dužan da zaposlenom dostavi fotokopiju prijave na obavezno socijalno osiguranje najkasnije u roku od 15 dana od dana stupanja zaposlenog na rad. Međutim, ova obaveza poslodavca se u praksi često ne poštuje, čime se ne poštuju niti propisi iz obaveznog socijalnog osiguranja, koji propisuju obaveznost prijave zaposlenih na obavezno socijalno osiguranje.

Kao što je i navedeno u obrazloženju uz I amandman, tako i u oblasti socijalnog osiguranja, neprijavljivanje zaposlenih, odnosno tkz. rad na crno, ne može biti konkurentna prednost jednog ponuđanja u odnosu na drugog i utvrđivanje ovog uslova, upravo, ima za cilj da spreči ovaj vid rada.

IV Sugestija (uz I Sugestiju)

U članu 45. st. 1. važećeg Zakona o javnim nabavkama, posle tačke 5. dodati novu tačku 6, koja glasi:

„potvrdu o isplati primanja zaposlenih– evidenciju o obračunu zarada“

Obrazloženje

Pored činjenice da prethodni član ne izaziva nikakve troškove za ponuđača/poslodavca, ni dokazi koje pri tome ponuđač/poslodavac ne iziskuju dodatne troškove za poslodavca.

Najpre, kada je u pitanju isplata primanja, Zakonom o radu („Sl. glasnik RS“, br. 24/05 i 61/05), u članu 104., garantovano je pravo zaposlenog na odgovarajuću zaradu, koja se utvrđuje u skladu sa zakonom, opštim aktom i ugovorom o radu. Isto tako, Zakonom o radu, u članu 122., propisuje se da je poslodavac dužan da vodi mesečnu evidenciju o zaradi i naknadi zarade, koju overava direktor, odnosno preduzetnik ili zaposleni koga oni ovlaste, odnosno zaposleni kome je izvršena isplata zarade, odnosno naknade zarade. U postupku javne nabavke, potrebno je da poslodavac priloži fotokopiju ove mesečne evidencije.

V Sugestija (uz II Sugestiju)

U članu 45. st. 1. važećeg Zakona o javnim nabavkama, posle tačke 6. dodati novu tačku 7, koja glasi:

„potvrdu o obezbeđenju bezbednosti i zdravlja na radu – overenu izjavu, pod materijalnom i krivičnom odgovornošću od strane lica zaduženog za zdravlje i bezbednost na radu da su ispoštovani propisi iz oblasti zaštite zdravlja i bezbednosti na radu

Obrazloženje

Prema 37 Zakona o bezbednosti i zdravlja na radu, poslodavac je dužan da organizuje poslove za bezbednost i zdravlje na radu, dok za obavljanje poslova bezbednosti i zdravlja na radu poslodavac može da odredi jednog ili više od svojih zaposlenih ili da angažuje pravno lice, odnosno preduzetnika koji imaju licencu (u daljem tekstu: lice za bezbednost i zdravlje na radu). U postupku javne nabavke, potrebno je da ponuđač dostavi izjavu ovog lica da se kod poslodavca poštuje zdravlje i bezbednost zaposlenih.

VI Sugestija (uz III Sugestiju)

U članu 45. st. 1. važećeg Zakona o javnim nabavkama, posle tačke 7. dodati novu tačku 8, koja glasi:

„potvrdu o prijavi zaposlenih na socijalno osiguranje – odgovarajuće obrasce prema propisima iz socijalnog osiguranja“

Obrazloženje

Prijava zaposlenog na socijalno osiguranje ostvaruje se podnošenjem odgovarajuće prijave-obrasca organizacijama koje obavljaju socijalno osiguranje. Pored činjenice da prilaganje ovog dokaza ne iziskuje dodatne troškove za ponuđača u postupku javnih nabavki, isto ima za cilj i smanjivanje tkz. rada na crno.

Imajući u vidu svrsishodnost predloženih sugestije, i shodno tome, pretpostavke da ćete prihvatiti prethodno navedene sugestija, predlažemo Vam mogućnost, da radi zakonodavne tehnike, učinite sledeće:

I Sugestije I, II i III objedinite, tako da:

U članu 44. st. 2. važećeg Zakona, posle tačke 7, dodati tačku 8, koja glasi:

„zaposlenima isplaćuje primanja, obezbeđuje zdravlje i bezbednost na radu i iste prijavio na scijalno osiguranje, u skladu sa zakonom i kolektivnim ugovorom na snazi“.

II Sugestije III, IV i V objedinite, tako da:

U članu 45. st. 1. Predloga Zakona o javnim nabavkama, posle tačke 5. dodati novu tačku 6, koja glasi:

„potvrde o ispunjenosti poštovanja propisa iz oblasti rada i bezbednosti i zdravlja na radu, i to:

- a) za isplatu primanja – evidenciju o obračunu zarada
- b) za obezbeđenje bezbednosti i zdravlja na radu – overenu izjavu, pod materijalnom i krivičnom odgovornošću od strane lica zaduženog za zdravlje i bezbednost na radu da su ispoštovani propisi iz oblasti zaštite zdravlja i bezbednosti na radu
- c) za prijavu zaposlenih na socijalno osiguranje – odgovarajuće obrasce prema propisima iz socijalnog osiguranja“

Sugestija VII

U tekstu Nacrta Zakona o javnim nabavkama, uneti odredbu da u postupku javnih nabavki u slučaju jednakosti ponuda prednost imaju domaći ponuđači. Napominjemo da je navedeno dogovoreno Socijalno-ekonomskim sporazumom od dana 29.aprila 2011. godine, potpisanog između socijalnih partnera na nivou Republike.

S poštovanjem,

**SAVEZ SAMOSTALNIH
SINDIKATA SRBIJE
Predsednik**

Ljubisav Orbović